The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI, ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (NO.) 25 — CHICAGO, ILL., TOREK, 6. FEBRUARJA — TUESDAY, FEBRUARY 6, 1934 — LETNIK (VOL.) XLIII

Učinki novega denarnega zakona - Proti graftu v politiki

IZBOLJŠEVANJA V TRGOVINI IN INDUSTRIJI SE OPAZUJEJO. — DVIGANJE CEN DELNICAM, BONDOM, KAKOR TUDI ŽIVLJENJSKIM POTREBŠČINAM. — EVROPSKI ŠPEKULATORJI UVAŽAJO ZLATO V AMERIKO.

Washington, D. C. — Odkar je bil sprejet novi denarni zakon, se opažuje na trgovskem in industrijskem polju znatno večja živahnost in vodilne osebnosti izjavljajo, da je dežela v resnici na povratku k stalnemu izboljšavanju. Pripomogla je k temu, pravijo, stabilizacija dolarja na 59.06 centov njega prejšnje veljave; s stabilizacijo se daje namreč investorjem zagotovilo, da bodo dobili denar, katerega posodijo za povečanje trgovske aktivnosti, vrnjen v enaki vrednosti, dočim je vladala glede vrednosti dolarja poprej popolna negotovost.

Tekom preteklega tedna so bile te optimistične izjave raznih voditeljev potrjene tudi z vidnimi znaki. Opazovali so se lahko zlasti na borznih tržiščih. Cene delnicam in bondom so se stalno dvigale; enako so rastle tudi cene življenjskim potrebščinam. To je pa ravno prvi učinek, ki ga namerava predsednik s svojim denarnim programom doseči, namreč dvig cen na višino iz leta 1926 in ustalitev cen, ko dosežejo omenjeno višino. Med farmarji se je pojavilo novo zaupanje, ko vidijo, da njih pridelki pridobivajo na cenah.

Še bolj vidni učinek novega ameriškega denarnega zakona se pa opazuje v inozemstvu, znatno vidnejši kakor doma v Ameriki. Iz vseh delov Evrope, zlasti iz Anglije, se uvaža zlato v Ameriko. Špekulatorji namreč želijo izrabiti ugodno ceno, ki jo plačuje Amerika za zlato, namreč $35 za unčo, in tako odpravljajo semkaj zlato z vsemi mogočimi sredstvi. Vse ladje, ki so namenjene v Ameriko, nosijo te rumene kovine večje ali manjše količine. Kakor je videti, Amerika točasno zmaguje v tej orjaški denarni borbi z drugimi državami. Je to nekak dvoboj med ameriškim dolarjem in angleškim funtom, kateri bo ostal po vrednosti nižji. — Francoski frank je preslab, da bi učinkovito posegel v to borbo in stoji ob strani kot nekak opazovalec; vendar je najhujše tepen on sam in stalno se pričakuje, da bo Francija prepovedala izvoz zlata v inozemstvo ter s tem avtomatično stopila z zlatega standarda.

—o—

NOVA PRIPRAVA NA VLAKIH

Pittsburgh, Pa. — Neka električna družba je na tem, da preizkusi novo pripravo za vlake, zlasti za tovorne, ki bo znatno poenostavila službo na vlakih. Potom te pripravé, radiofon imenovane, bo lahko strojevodja govoril s sprevodnikom v zadnjih vozovih, kakor bi govorila po telefonu. Na ta način se bo lahko odpravilo dajanje znamenj z zastavami, katerih se zdaj pri premikanju vlakov poslužujejo zavirači, in enako tudi ne bodo potrebna več znamenja z žvižgi iz lokomotive. Vse to se bo napravilo ustmeno.

GRAFTARSKI POLITIKI

Predsednik odredil, da se z vso strogostjo nastopi proti osebam, ki bi skušale reliefno delo izrabiti v politične namene.

—o—

Washington, D. C. — Politiki, ki so pričeli izrabljati vladni denar, namenjen za pobijanje brezposelnosti, so pri predsedniku Rooseveltu slabo naleteli. Predsednik je te graftarje najostrejše obsodil in dal navodila, da se proti njim tudi primerno nastopi.

Na zborovanju reliefnih direktorjev raznih držav, katero se je vršilo koncem preteklega tedna, je imel predsednik priliko, da je o politikih izrazil svoje mnenje. Povdarjal je pri tem, da nosijo 90 odstotno krivdo ravno političarji, kjer njegov reliefni program ni tako deloval, kakor je bil zamišljen.

"To delo, namreč reliefno", je dejal predsednik, "nima s politiko popolnoma nič opraviti. Med vami je mnogo republikancev, veliko tudi demokratov, število pa tudi takih, ki ne pripadajo niti tej niti drugi stranki; niti najmanje nas pri tem delu ne zanima, kateri stranki kdo pripada. Zato vam polagam na srce, da bodite do skrajnosti brezobzirni proti takim osebnostim, ki bi skušale reliefno delo izrabljati v svoje lastne politične namene. Zagotavljam vam, da bo stala za vami federalna vlada 1000 odstotno, tudi, ako boste pri tem delu udarili po glavi največjega političnega 'bossa' v Zed. državah. Pri tem pa boste imeli tudi podporo najmanj 90 odtsotkov vsega prebivalstva."

Ob tej priliki je predsednik izrazil tudi svoje zaupanje, da se bo gospodarsko stanje dežele stalno izboljševalo. Kot dokaz za to je navedel pogovor s predsednikom neke železniške družbe. Ta mož mu je povdaril, da se je promet na progah njegove družbe znatno dvignil. Prevaža se več, tovornega blaga in tudi več potnikov.

—o—

IZGUBLJENA LADJA SE NAŠLA

St. John's, N. B. — Splošno se je že mislilo, da se je tovorna ladja Svartisen izgubila v atlantskih valovih. Od Škotske je namreč odplula že 30. decembra in celi čas se ni nič slišalo o njej. Večino tega časa pa so divjali po oceanu silni viharji. Nepričakovano pa je ta "izgubljena" ladja priplula pretekli petek v tukajšnje pristanišče. Celih 35 dni je torej kljubovala viharjem in valovom. Kapitan je pripovedoval, koliko so morali prestati na poti. Valovi so ladjo na več mestih pokvarili in mornarji so morali celi čas delati noč in dan, da so jo popravljali. Ladja ni bila opremljena z brezžičnim brzojavom in torej ni mogla klicati na pomoč.

175 ČEVLJEV VISOKO SKOČIL

Frizor s ski turnirja, ki se je nedavno vršil v Cary Hill, blizu Chicage. Vpričo 20,000 gledalcev je neki tekmovalec napravil skok z višine 175 čevljev in gornja slika je bila vzeta, ko je ta skakalec, Casper Oimen iz Minot, N. D., plaval v zraku.

HOMATIJE V FRANCIJI

Poulične demonstracije proti vladi v Parizu.

—o—

Pariz, Francija. — V pravo sršenovo gnezdo je dregnil novi francoski min. predsednik Daladier, ko je pretekli teden odstavil mogočnega pariškega policijskega ravnatelja, J. Chiappe. Na tisoče mladih fašistov, združenih z monarhisti, je v nedeljo zvečer vprizorilo poulične demonstracije proti vladi. Vlada je odredila pripravljenost vojaštva, da nastopi, ako bi grozila nevarnost revolucije.

—o—

BRAT SE MAŠČEVAL NAD PROFESORJEM

San Juan, Porto Rico. — Pravo južno vročo kri je pokazal brat nekega dijaka na tukajšnji univerzi. Dijak je padel v treh predmetih in njegovega brata je to tako razjarilo, da je napadel profesorja in ga v svojem gnevu obgrizel. Napadalec je bil aretiran.

—o—

OBILEN PLEN ROPARJEV

Penns Grove, N. J. — Ko sta se dva uslužbenca tukajšnje banke vrnila s pošte, od koder sta prinesla $130,000, katera svota je bila namenjena za plačo uslužbencev nekega podjetja, sta bila pred bančnim poslopjem napadena od štirih banditov, ki so jima pobrali ves denar in nato urno pobegnili v avtomobilu.

—o—

VZROK ZA RAZPOROKO

Chicago, Ill. — Pod obdolžbo krutosti je bila dovoljena pred sodiščem razporoka Mrs. M. Scovel, 2970 Sheridan Rd. Ženska obdolžuje moža, da je morala pri njem prečuti cele noči, ko ji je pripovedoval o svojih načrtih, ki jih namerava uresničiti. Mož je po poklicu električni inženir in žena se ne zanima dosti za ta poklic ter pravi, da bi raje spala, kakor pa poslušala njegovo govorjenje.

VOJNA NEVARNOST

Amerika se ne bo vmešavala v spopad med Rusijo in Japonsko.

—o—

Washington, D. C. — Javna tajnost je že, da se med Japonsko in Rusijo pripravlja vojna, o kateri vplivne osebnosti govore, da je skoraj neizogibna. Predsednik Roosevelt se mnogo bavi s to zadevo in s člani svoje vlade določa stališče, ki ga ima Amerika zavzeti v slučaju spopada na Daljnjem vzhodu. Dočim se ti razgovori vodijo strogo tajno, se je vendar toliko izvedelo, da deluje predsednik na to, da se Amerika v spopad ne bo vmešavala, marveč bo ostala v prijateljskih odnošajih z obema narodoma. Obenem pa mora ojačati svojo obrambno silo, da bo pripravljena za vsak slučaj.

—o—

SEJA SLOVENSKEGA DEMOKRATSKEGA KLUBA

se vrši v ponedeljek večer 5. februarja ob pol 8 uri zvečer v cerkveni dvorani sv. Štefana. Članstvo je vabljeno, da se iste v obilnem številu udeleži.

—o—

NAZIJI PROTI MONARHISTOM

Berlin, Nemčija. — Kakor kaže, Hitler ni pri volji, da bi odstopil svoje mestu kakemu cesarju, in zato je bila pretekli teden izdana odredba, ki ukazuje razpust vseh monarhističnih organizacij v Nemčiji.

—o—

SUHAŠKI AGENT POSTAL ROPAR

Chicago, Ill. — Pred kriminalnim sodiščem je bil obsojen na zapor enega leto do smrti bivši federalni suhaški agent E. J. Fern, 27 let star. Dokazalo se mu je, da je meseca oktobra izvršil dva roparska napada nad dvema moškima.

—o—

Lep zaslužek vam nudi kampanja "Amer. Slovenca"!

KRIŽEM SVETA

— **Pariz, Francija.** — Novi min. predsednik Daladier je v soboto odstavil tri ministre, poleg tega pa še mogočnega ravnatelja pariške policije, J. Chiappea. Vse to je v zvezi z znanim škandalom podjetja Stavinsky.

— **New York, N. Y.** — Wm. S. Thomas, sin predsedniškega kandidata na socijalistični listi N. Thomasa, se je preteklo soboto poročil v cerkvi. Cerkev, v kateri se je izvršila poroka, je stara 275 let.

— **Havana, Kuba.** — Ko je predsednik Mendieta odredil, da se vrnejo Amerikancem podjetja, katera jim je zaplenila prejšnja vlada, so preteklo soboto vprizorili dijaki izgrede, med katerimi je prišlo do krvavih spopadov. Šest oseb je v njih izgubilo življenje.

— **Berlin, Nemčija.** — Nemški kancler Hitler je zavrnil francoski predlog za razorožitev, katerega je Francija poslala Nemčiji pred par tedni. Hitler vztraja na tem, da mora imeti Nemčija najmanj 300 tisoč mož močno armado.

—o—

POROTA SE NI MOGLA ZEDINITI

Chicago, Ill. — Po partedenski obravnavi proti Touhyju in njegovim pomagačem, kateri so stali pred sodiščem, obtoženi ugrabitve nad bogatim špekulatorjem Factorjem, se je morala pretekli petek proglasiti vsa obravnava za neveljavno in pričeti se bo morala nova. Dan za novo obravnavo je določen 13. februar. Vzrok, da je bila sedanja obravnava brezuspešna, je v tem, ker se porotniki niso mogli zediniti. Zaprti so bili v svoji sobi celih 26 ur, a niso prišli do soglasja. Osem jih je bilo, da se obtoženci obsodijo, štirje pa so bili za oprostitev. Sodnik je vsled tega poroto razpustil in za novo obravnavo bo izbrana nova.

—o—

BIVŠI VISOK VLADNI URADNIK ARETIRAN

Washington, D. C. — Na odredbo senata je bil pretekli petek aretiran W. P. MacCracken, advokat po poklicu, ki je med bivšo Hoverjevo administracijo zavzemal mesto pomožnega tajnika za zrakoplovstvo v trgovinskem departmentu. Kakor je bilo že objavljeno, posebni senatski odbor vodi preiskavo glede nerednosti, ki so se dogajale tekom Hooverjeve vlade pri oddajanju pogodb zrakoplovnim družbam za prevažanje zračne pošte. Ta senatski odbor je zdaj zahteval dan preje od omenjenega advokata, da mu izroči vse dokumente, ki se nanašajo na sklepanje kontraktov in ki jih je imel on v posesti. MacCracken je zahtevo odklonil in obvestil o tem dve letalski družbi, katere ste poslali svoje zastopnike k advokatu. Ta zastopnika sta iz advokatovih arhivov vse te dokumente pobrala in uničila; vsled tega je izdal senat ukaz za aretacijo.

—o—

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikanskem Slovencu"!

Iz Jugoslavije.

NAJRODOVITNEJŠI DEL ČRNE GORE ŽE NAD DVA MESECA POD VODO; ZALITIH JE VEČ VASI. — BREZPOSELNI NAPADAJO MIRNE LJUDI PO CESTAH. — SMRTNA KOSA. — NEZGODE, NESREČE IN NOVICE.

Velika škoda zimske poplave

Cetinje, 16. jan. — Nad 100.000 oralov najrodovitnejše lepe Zetske ravnine je že nad dva meseca pod vodo. Najstarejši črnogorski prebivalci ne pomnijo tako usodne poplavne katastrofe. Že lani v jeseni, se je razlilo Skadersko jezero in tudi široke reke so poplavile okolico in nekaj vasi, da so se morali prebivalci izseliti. Jezero se je znižalo na normalo, ravnina je pa še vedno ostala pod vodo. Prišlo je novo deževje, ki je zopet dvignilo jezero in nove poplave so sledile in to se ponavlja že deveti teden. Od Podgorice do Skaderskega jezera je še sedaj več vasi, do katerih ni mogoče drugače, kakor s čolnom V zetski ravnini so štiri vasi, ki so hudo prizadete in že dolgo časa pod vodo in vse izgleda, da se voda ne misli odteči. Kmetje so po dolgem in počez izkopali jarke, a od vsega mukepolnega dela nimajo nikakega haska, ker voda iz rek in jezera vse sproti zopet zalije. Pod vodo je še vedno okrog 280 domačij.

Tudi v Bosni še vedno trajajo poplave in je reka Pliva je poplavila kraj Jezero pri Jajcu. Voda je porušila in odnesla mestno klavnico in nekaj drugih poslopij ter porušila vse jezove. Škoda je velika in grozi da bo še večja, ker je v nevarnosti tudi mogočni železniški most v predmestju Pijavici, ki je eden največjih in najlepših železniških mostov v Bosni. Veliko škodo imajo tudi tamošnji mlinarji, ki so ostali popolnoma brez vode, ker je reka napravila popolnoma novo strugo.

—o—

Uboj in roparski napad

Celje, 15. jan. Pred dnevi je Martin Meh od Sv. Florijana pri Šoštanju v domačem krajr v prepiru z nožem napadel 22-letnega delavca Feliksa Tajnika ter ga zabodel v lice in hrbet. Ko je tamkajšnji gostilničar Franc Verdev to videl, je pograbil kol, udaril Meha z vso silo po glavi in mu prebil lobanjo. Meh se je takoj zgrudil in na mestu izdihnil. Težko poškodovanega Tajnika so prepeljali v celjsko bolnišico.

V gozdu v Linah pri Celju je bil v četrtek ob belem dnevu izvršen drzen roparski napad. Ko je šel posestnik Dolenc iz Košnice po gozdu domov, sta ga pričakala dva brezposelna delavca. Prvi se je postavil na stražo, drugi pa je pograbil Dolenca, ga vrgel na tla ter ga pričel daviti in je zahteval od njega denar. Dolenc se je krčevito branil in pričel klicati na pomoč. Tega sta se delavca prestrašila, pustila svojo žrtev in pobegnila brez plena.

Orožniki so dva delavca v soboto aretirali in ju oddali v zapore okrožnega sodišča. Oba sta stara nekaj nad 30 let, doma pa od Sv. Primoža pri Št. Juriju.

Nesreča

Na Tereziji v Trbovljah se je težko ponesrečil rudar Ernest Brinar. Pri delu mu je padel na nogo večji kos talnice in mu jo zlomil v mečih.

—o—

Aretiran izumitelj

Iz Novega mesta poročajo, da so tam orožniki aretirali posestnika Š. iz Gotne vasi, ki je izumil universalno veho. Osumljen je, da je v družbi s ključavničarskim pomočnikom Vovkom, izdeloval 20 dinarske srebrnike. Aretirana sta bila oba, ki pa drug drugega zagovarjata, da ne vesta, kaj je eden ali drugi delal.

—o—

Sedemdesetletnica

Upokojeni šolski ravnatelj in posestnik Anton Kosi je v Središču praznoval 16. jan. svoj sedemdeseti rojstni dan. — Kosi je že kot dijak mariborskega učiteljišča nabiral narodno blago: pravljice, basni, pesmi, pripovedke in narodne legende ter razne napeve. S tem je obogatil slovensko mladinsko slovstvo, zlasti z izdajanjem Zabavne knjižnice za slovensko mladino. Njegove zasluge na mladinskovzgojnem polju so velike.

—o—

Smrtna kosa

V Celju je umrl 11. jan. v 76 letu starosti g. Martin Slaje, oče Rev. Milan Slajeta, pomožnega župnika v Clevelandu, (Collinwood.) Predvsem se je udejstvoval na karitativnem polju. Bil je član mestnega ubožnega sveta in delovni član Vincencijeve konference. Pokopan je bil v soboto 13. jan.

—o—

Tudi kupčija

V vasi Glamoč pri Banjaluki je pred kratkim neki delavec prodal nekemu posestniku konja za štiri kokoši, enega petelina in lonec kislega mleka. — Pač kupčija.

—o—

Kranjska gora

Preteklo leto je bilo v župniji Kranjska gora rojenih 40 otrok. Oklicanih je bilo 18, poročenih doma pa 15 parov. Umrlo je vsega skupaj 24 oseb. Med umrlimi je bilo šest starih nad 80 let. Najstarejši je bil star 88 let.

—o—

Poškodba

Nevarno se je pri padcu poškodovala žena gostilničarja Dolinška na Tereziji v Trbovljah, da je morala v bolnico.

—o—

Z lestve je padel

Romih Rudolf, 19-letni ključavničarski pomočnik iz Brezja pri Sv. Juriju ob juž. železnici je šel spat na skedenj. Ko je bil že skoraj na vrhu, se mu je zlomila lestva in je tako nesrečno padel na tla, da si je zlomil ključnico.

—o—

Ne pozabite omeniti, komu želite pokloniti svoje glasove, ko pošiljate za naročnino!

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Prorokovanje o drugi svetovni vojni

V dnevnikih bomo čitali dan za dnevom neko prorokovanje, da bo Nemčija pričela novo svetovno vojno, Rachekrieg, vojno maščevanje, kakor jo Nemci sami imenujejo. Sedanji gospodar v Nemčiji, Adolf Hitler, radi tega vedno in vedno zagotavlja, naj se nikdo ne boji, ker Nemčija na vojno niti ne misli, ker potrebuje mir. Hitler trdi resnico, če pravi, da potrebuje Nemčija mir, a to samo radi priprav na drugo vojno. Temeljno pravilo nemške vojaške znanosti je, da napade sovražnika, ko ta kaj takega najmanj pričakuje. Nemci so tako ravnali l. 1914 in bodo ravnali ravno tako v bodočnosti. Ni torej nič čudnega, če se ponavljajo razna prorokovanja o tem, kdaj bo Nemčija pričela novo vojno.

Angleški romanopisec Wells je izdal v zalogi Hutchinson, London, nov roman z naslovom: "Shape of things to come", razvoj bodočnosti. Wells trdi, da bo druga svetovna vojna izbruhnila l. 1940 in sicer ob poljski meji, ko bo Nemčija napadla Poljsko. Wells trdi, da bo ta vojna trajala do leta 1950. Ne bo bojev na fronti, ves boj se bo vršil v zraku. Nemci bodo z zrakoplovi uničevali vsa mesta, prebivalstvo bo umiralo v betonovih skrivališčih. Konečno se bo posrečilo l. 1950 staremu predsedniku češkoslovaške republike, Dr. Benešu, doseči mir. Prebivalstvo Evrope bo domalega vse pokončano, edinole Nemci kot zmagovalci bodo ostali v večini in kot taki imeli nadvlado.

Da bo Nemčija napadla Poljsko in istočasno češkoslovaško republiko, je napovedal že roman "Partenau", ki ga je spisal nemški častnik Herman Hesse. Ta Hesse trdi v romanu "Partenau", da bodo Nemci zasedli Poljsko, Češkoslovaško, in da bodo po okupaciji češkoslovaške republike odvedli ves češki narod v Sibirijo, da bo na ta način zedinjena in okrogljena Velika Nemčija. Samoobsebi razumevno, da bo k njej priklopljena tudi Avstrija.

Nemški listi se norčujejo iz Wellsovega romana. Temu se ne smemo čuditi. Wells piše samo romane vojne vsebine. Poznan je splošno kot poznavalec militarizma. Minister Dr. Beneš je sam priznal, da bo šele v štirih letih jasno, če se je velevlastim posrečilo zagotoviti mir v Evropi. Pa trdi ta čas ni nikaka sigurnost za mir. Za velikansko oboroževanje Nemčije za vojno imajo v Franciji in Angliji prav natančne dokaze. Tolažbe nekaterih politikov, da se ni bati vojne, je samo goljufanje ljudstva.

———o———

Nemara je največja človekova vrlina — radovednost.

Dobro je, če ti je srce naivno, toda pamet naj ti ne bodi!

Razumeti neko mojstersko delo, se pravi, ustvariti ga znova v samem sebi.

Preteklost je edina človeška realnost. Vse, kar je, je preteklost.

KAKO SE IMAJO NAŠI FANTJE PRI GOZDNI ARMADI

Three Lakes, Wis.

Kako dolgo se že pripravljam, da nekoliko napišem, kako se imamo v gozdni armadi na Scott Lake Camp. — Tukaj nas je vseh skupaj 200 mladih fantov, samo iz Sheboygana nas je 23. Ko vsi primemo za delo, se že nekaj pozna. Ravno tako ko sedemo k mizi, tudi pospravimo precejšnjo množino hrane, da nasitimo naše zdrave želodce. Kako bi tudi ne bili zdravi, ko imamo dovolj svežega zraka, strogi red in snago. Zjutraj vstanemo ob 6. uri; zbudi nas (Buglar), nato se opravimo, umijemo in vsak svojo postelj poravnamo. Točno ob 7. uri je zajutrek, potem gremo pa na delo. Naše delo je, da drevesa spodžagujemo, podiramo. Drv imamo dovolj, da lahko v barakah kurimo. Delamo pa po 5 do 6 ur na dan in po pet dni na teden. V soboto imamo prosto, le da mora vsak sam svojo spodnjo obleko oprati. Opoldne pridemo vsi na južno v barako, potem pa gremo zopet na delo. Večerjo imamo točno ob 5:30. Ko sedemo k večerji, moramo biti vsi lepo umiti in počesani in vsak mora imeti ovratnico. Po večerji lahko poslušamo radio v naši 'recreation' dvorani, čitamo knjige, igramo karte, checkers, punching bags in ping-pong. Ob 10. uri ugasnejo luči, kar pomeni, da je čas počitka. Ako smo trudni, gremo že ob osmih spat in spimo kakor jež do šeste ure zjutraj. V nedeljo moramo vsi v cerkev, h kakoršni veri že kdo pripada. Kar nas je katoličanov, smo bili zadnjo nedeljo 28. jan. pri spovedi in sv. obhajilu v poljski cerkvi. Slovenca sva komaj dva tukaj. Imamo se jako dobro tu gori, tudi mraza smo se že privadili. Hrane imamo tudi dovolj in dobre, ni treba biti nobenemu lačen. — Moram končati. — Čas je čimdalje krajši in ne bo dolgo, da poteče naš termin in se bomo podali zopet domov k svojim staršem. Mogoče se do tedaj še kaj oglasim. — Pozdrav vsem, ki čitate te moje vrstice.

Carl Mohar ml.,
Co. 645 CCC No. B. Scott Camp.

———o———

MALO SPOMINOV NA SEDANJI ČAS

Bridgeville, Pa.

Kranjski Janezi in Micike, ali se še spominjate, kako smo prepevali v starem kraju v pustnem času? Pršu bo, pršu bo pust ta rogat, oh jaz bom pa morala ledih ostat. — Moj poredni stric me je vedno dražil, da če se ne bom omožila, bom ploh vlačila. Kam in kako daleč? Kdo je vedel? Zato so mi samega strahu rojile vsakovrstne misli po glavi. Teta mi je pa še pomagala in mi zapela, da bom devica ostati primorana in bom nazadnje s peharjem kronana, tako da me je še bolj preplašila. Jaz sem pa potem prosila, da bi možička dobila, pa če bi bil pukljast ali kriv, samo da bi bil. Prošnja se je izpolnila, in jaz sem moža dobila in še fajn bi bil, če bi tobaka ne kadil. — Pa kaj čemo pustu rogatemu, tak je bil vedno, odkar so ga pričeli v pratiko malati in tak bo najbrže tudi ostal. Vrnimo se raje v naš Bridgeville, kjer je zadnje čase postalo vse tako tiho, da bodo po drugih naselbinah mislili, da nas je morda že voda vzela, ker je zadnje čase tako deževalo. Ne bo to vzrok, da smo tako tiho, bo gotovo kaj drugega. — Po božiču smo imeli prav hudo zimo, da bi kmalu pomrznili. Pa kakor vidim, sta se pittsburška zastopnika že otajala in dobila nekaj novih naročnikov. Boste že videli, kaj bo še Mr. Golobič naredil s kandidati drugih naselbin. Že njegovo ime pove, da ne bo mirno doma čepel, ker golobiči po navadi že precej visoko frčijo. Da bi se Pittsburgh dal užugat takim le malim vasicam, kot so tukaj okrog Bridgevilla, tega še misliti ne moremo. Še v starem kraju sem od neke ženske slišala, da Pittsburgh ni tako majhen kot naš zelnik, zato upam, da pittsburgška zastopnika, bosta že vsaj vsak 15 novih naročnikov dobila za našega kandidata Fathra Odila.

Prav nič ni bilo čudno, da smo mi do sedaj tako počasi korakali z našim kandidatom naprej, saj Johnstown, še zastopnika ni imel. Kakor vidim, je sedaj prevzel zastopništvo Mr. Klučevšek. On bo tako metal v bakso nove naročnike, kakor da so Water melone. Mr. Klučevšek, le korajžno naprej! Saj smo mi z vami.

Poslušajte sedaj to le: Vsi oni, ki delate za našega kandidata Fathra Odila, si zapomnite to le. — Še štiri tedne imamo časa v letošnji kampanji za list Amerikanski Slovenec. Naš kandidat Father Odilo pa rabi še štiri stopinje do vrha. Vsaki teden torej skrbimo, da ga prestavimo za eno stopinjo višje in tako bo 28. februarja naš kandidat najpopularnejši Slovenec v Ameriki. Marsikateri želi, da bi se ta želja uresničila. Samo želja pa ne bo pomagala našemu kandidatu do vrha, treba je da gremo krepko na delo. Vsaj toliko se naj vsak potrudi kot sem se že jaz. Še celo v take hiše sem šla, kjer me je metla že kar na porču čakala. Mislila sem si: če enkrat malo pade, nič za to, se mi vsaj ne bo treba sami otresati snega. Predno pa drugič pade po meni, sem pa jaz že lahko daleč stran. No, pa metla še ni tako nevarna stvar kot so burkle. Hvala Bogu, da tistih nima Amerika, ker če bi jih imela, bi bila jaz že prav gotovo marsikatero okusila.

Naj povem, kakšen dirndaj sem imela z neko žensko. Pot me je peljala mimo neke hiše. Naenkrat mi nekaj reče, da se naj ustavim. V tem hipu sem si pa že sama mislili: — a, tukaj že ne bo nič, se jim denar prelep zdi, da bi ga kam pošiljali. Vendar stopim v hišo. Takoj smo si imeli toliko in toliko za povedati iz petih vasi na okol in še kako kaj kure neso, kje kavo kupuješ in vse take silno važne reči. Naenkrat se pa le okorajžim in vprašam gospodinjo, da se naj naroči na Amerikanskega Slovenca. Raztolmačila sem ji, kako zanimiv list je to, ona se je pa začela takoj izgovarjati, da nima denarja. Pa sem ji svetovala, naj pogleda v denarnico ali v kak predal. Ona mi je pa rekla, da denarnica je popolnoma prazna, predalih pa da ni drugega, kakor kak ješprejnček ali kaj sladkorja. Naenkrat pa zapazim, da ima nekaj v nogavici na nogi ter ji svetujem, da se naj prime za nogo. Ubogala me je in to je bila njena in moja sreča, ker prinesla je izpod nogavice tri slike, za katere je dobila izkazilo za polletno naročnino za Amerikanski Slovenec. Naročnica, mar ni bilo tako?! Pa oprosti, če sem kaj priložila, samo da se bolj zanimivo bere. To sem povedala za vzgled, ker včasih človek misli, da tam pa tam ne pojde, pa kolikokrat ravno v takem kraju napravi bolji uspeh kakor tam, kjer misli, da bo lahko opravil. Jaz namreč grem povsod, še celo pri črncih potrkam na vrata, če me ravno včasih goljufa. Saj mislim, da če ste pazljivo prebrali list zadnje številke kjer piše o kampanji, ste lahko videli, da sem res poslala nove naročnike. — Kakor vidim, Detroit še ni povrnil glasov Pennsylvaniji.

Jaz bi si letos vzela čevlje za nagrado, če bi jih imeli na listi, ker hodim peš okrog. Moj "Henry' namreč še nima pravice, da bi mogla z njim ven. — Ker je pa letos v sedanjem času ravno pustni čas, si bom vzela denarno nagrado in si bom za ta denar kupila viktrolo. Povabim pa vse one, ki so se na list naročili pri meni, da pridejo takrat k meni v vas in bomo malo zaplesali na primer tisto: "Beži baba, beži baba, cigani gredo. . ." tako, da boste tudi vi, ki ste se naročili na list, imeli lep spomin.

Vsem onim, ki so še samski pa polagam na srce lep opomin, da si naj čimhitreje morejo poiščejo par in ga peljejo pred oltar, ker pust bo kmalu pri kraju. — Na koncu tega dopisa naj mi bo še dovoljeno par besed. — Dolžnost nas veže, da molimo, se postimo in hodimo v cerkev, katero moramo tudi po svojih močeh podpirati. Enako nas pa tudi veže dolžnost, da podpiramo katoliško časopisje. Vsak naj pri tem stori svojo dolžnost, ne samo mi zastopniki, temveč vsak, ki se šteje za katoličana. Prosim vas, pojdimo torej na delo in ne nehajmo poprej, da bo naš kandidat Father Odilo na vrhu kandidatne liste. Napravimo mu to čast, saj jo je že zdavnej zaslužil, kot slovenski misijonar v Ameriki. Vsi drugi kandidatje si pa naj gredo kašo pihat.

Kranjska Micika.

———o———

ŽALOSTNA VEST IZ MINNESOTE

McKinley, Minn.

Žalostno so peli zvonovi in odmevali z zvonika slovenske cerkve sv. Družine na Evelethu in naznanjali meščanom, da je božja dekla smrt, ki je včasih tudi usmiljena, rešila nadaljnega trpljenja in muk rojaka Lovrenca Smoleja in ga povedla v boljše življenje onkraj groba, v večnost.

Odšel si dragi prijatelj tudi ti in ni te več med nami. Ne boš več prihajal k nam, kamor si tako rad zahajal, kjer smo včasih cele popoldneve presedeli v pogovorih na staro domovino, prelepo Kranjsko goro in njenih veličastnih snežnikih, kjer je bil tvoj in naš rojstni kraj. — Odšel si, ne da bi se ti bila izpolnila vroča želja, še enkrat obiskati rojstni kraj, videti tam ljubljene brate in drage sestre. Ni se ti izpolnila vroča želja, da bi še enkrat poljubil osivelo mater, kateri bo tuge počilo srce, ko bo izvedela o prerani smrti svojega ljubljenega sina prvorojenca. — O kruta usoda.

Nepozabni prijatelj. — Želimo ti, da bi po življenja težkem boju mirno počival v ameriški zemlji. Tvoja duša se pa naj veseli v večni domovini, kjer ni več solza ne zmot. — Preostalim, družini in sorodnikom pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Ker že ravno pišem, mi je prišlo na misel, da bi prosila poročevalca iz Kranjske gore, da bi se večkrat oglasil in nam kaj novega povedal. To bi ne škodilo Kranjskogorcem, če bi se malo več bralo o Kranjski gori v slovenskih listih. — Pozdrav vsem čitateljem Amerikanskega Slovenca, posebno Karnjskogorcem tu in onstran luže.

Josephine Lautižar.

———o———

KO SE PRIJATELJI SESTANEJO

Joliet, Ill.

Zabaven večer smo imeli dne 27. jan. na domu Mrs. J. Vlasich. Zbrali smo se skupaj prijatelji in znanci in se prav lepo pozabavali. Med nami je bil tudi Mr. Rudolf Gabrian s soprogo in sinčkom. Prišli so na obisk v Joliet, iz St. Louis, Missouri, k Mrs. Krall, sestri Mr. R. Grabriana. Da je bilo dovolj veselo, nam je Jerry Mutz igral na svojo harmoniko prav lepe poskočne, da smo se morali stari in mladi vrteti po taktu. Hura Jerry!

Naročnik.

———o———

Lep zaslužek vam nudi kampanja "Amer. Slovenca"!

———o———

Junak. — Ko sem bil letos v Albaniji, sta me napadla dva tolovaja in mi pobrala ves denar.

— Kaj nisi imel pri sebi orožja?

— Imel sem ga, toda nista ga našla.

Tolažba. — Vaš sin je zelo slab v zemljepisu.

— To nič ne de, saj za potovanja itak nimamo denarja.

* * *

Ženska bolezen. — Ali je milostiva še vedno bolna? In kaj pravi zdravnik?

— Saj ga sploh nismo poklicali. Ko ji je prišla šivilja pomerjat obleko, ji je takoj odleglo.

* * *

Med prijateljicami. — Mož mi vedno očita, da sem premlada. Kaj praviš, ali gleda za starejšimi?

— Le potolaži se, saj ni mogoče, da bi gledal za starejšimi!

* * *

Zakonca v gledališču. — Pravim ti, ta igra je vplivala name tako mogočno, da sem mislila, da sem izgubila dar govora.

— Torej moraš še enkrat v gledališče in jaz pojdem s teboj.

* * *

V kopališču. — Gost: Kakšno vpitje pa je to?

— O, nič hudega. Gospa Vihra se samo vadi.

— Ta? In čemu pa?

— Prijavila je triminutni telefonski pogovor z možem in zdaj se vadi, da bo mogla možu v tem kratkem času vse povedati, kar ima na srcu.

* * *

Nič ne pomaga.— Saj ti pravim, ne pusti se ženi tako komandirati. Vstani zjutraj s trdnim sklepom dokazati, da si gospodar v hiši in videl boš, kaj se bo zgodilo.

— Saj vem, kaj se bo zgodilo. Obed si bom moral kuhati sam.

* * *

Še slabše. — Ali si moreš misliti kaj slabšega od budilke, ki ne zvoni?

— Da, budilko, ki zvoni.

* * *

Golob in papagaj. — Zakaj si ju privezal skupaj?

— Ker hočem vzgojiti golobe pismonoše, ki bodo znali vprašati za pravo pot!

* * *

Stanovanjska kriza. — V Parizu se srečata dva gospoda in prvi pravi, da je v mestu huda stanovanjska kriza.

— Beži no, pravi drugi, le reci kateri ženski, da jo vzameš, pa boš takoj imel krasno stanovanje.

* * *

Pri gledališki blagajni.—Gospod pride h gledališki blagajni in pravi: Dajte mi sedež v pritličju.

— Za Carmen?

— Ne, temveč za mojo ženo.

* * *

V šoli. — Profesor: Česa se učimo iz zgodovine?

Dijak: Letnic.

TARZAN, GOSPODAR DŽUNGLE (95) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

Ko se je Guinalda zdramila iz omedlevice in odprla oči, je opazila leva, ki je nepremično gledal v džungio proti severni strani. Od sebe je dajal nizke grgrajoče glasove, kakor bi nekaj pričakoval. Tedaj je tudi ona zaslišala, da od one strani nekaj prihaja in ko se je ozrla, je zagledala veliko moško postavo. Lev se je dvignil, a mož se je oglasil: "Džabalja, vlezi se!"

Na veliko začudenje Guinalde je lev ubogal moža in se mirno vlegel k njej na tla. Tedaj je prišel mož k njej in jo nagovoril: "Si ti princeza Guinalda? Ne boj se. Jaz sem Tarzan, Sir Jamesov prijatelj." "Če si njegov, si tudi moj!" je jokaje odgovorila. "Zakaj te lev ni napadel?" Tarzan se je nasmehnil in ji povedal, da ga je sam vzgojil, ko je bil še lev majhen, zato ga pozna.

Prinesel je še dekletu sadja in vode, da se je okrepčala. Opazil je pa tudi, da je veliko preslaba za potovanje do mesta Nimmr. Zato jo je dvignil, se povzpel v veje dreves in hitro, kakor je bil le Tarzan vajen, skakal z veje na vejo proti mestu Nimmr. Dva dni po tem je že oddal princezo njenemu očetu. "Nebo naj te blagoslovi in vrni se zopet z mojim preljubljenim," reče Guinalda ob slovesu.

Ob istem času je Jimmy Blake hodil naprej po gozdu in iskal sledi za Guinaldo in Arabcem. Zaslišal je pa že od daleč stopinje večje skupine ljudi in ne dolgo potem je opazil v svoje veliko presenečenje, četo oboroženih črncev. Nič manj presenečeni pa niso bili črni vojaki, ko so naenkrat zagledali pred seboj Blaka, ki so ga poznali že poprej, ko se je prvič sestal s Tarzanom.

Denarne pošiljatve

v stari kraj pošiljam točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. Vsled vedno menjajoči se ceni valutam računamo za pošiljke po ceni istega dne, ko prejmemo denar. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:		Za izplačila v dolarjih:
Za $ 3.00	110 Din	
Za $ 5.00	195 Din	Za $ 5. pošljite $ 5.75
Za $10.00	410 Din	Za $10. pošljite $10.85
Za $12.25	500 Din	Za $15. pošljite $16.00
Za $20.00	835 Din	Za $25. pošljite $26.00
Za $24.00	1000 Din	Za $40. pošljite $41.25
Za $50.00	2100 Din	

Vsa pisma in pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

Tvoj nedeljski tovariš.

TEDENSKI KOLEDAR

11 **Nedelja** — 3. predpepelnična.
12 **Ponedeljek** — Lincolnovo rojstvo.
13 **Torek** — Pust. Gregor II.
14 **Sreda** — Pepelnica.
15 **Četrtek** — Favstin in Jov.
16 **Petek** — Juliana, dev., muč.
17 **Sobota** — Frančišek, muč.

—o—

Rev. J. C. Smoley:

TRETJA PREDPEPELNIČNA NEDELJA

V življenjepisu nekega modernega umetnika beremo, kako je doživel najhujše razočaranje v svoji veri v človeka, v svoji nepopisni boli zdihuje samo: "Pepel, pepel na mojih očeh, pepel na mojih ustnicah, pepel na mojih rokah, povsod sivkast pepel . . ." Tako so tožile vse plemenite duše, ki so se goljufale ob plitvih radostih tega sveta, ki so videli, kako redko je pravo, resnično prijateljstvo.

Ta umetnik, telesno in tudi duševno skoro ugonobljen, se je podal v samoto za leta in leta — v tej samoti je potem duševno ozdravel, v pravem in globljem spoznavanju resnice se je dvigal proti Jeruzalemu, njegova duša je videla pravo krasoto v luči pobožne vernosti.

Kakor temu umetniku, tako se godi marsikateremu človeku na pepelnično nedeljo: sit je vrvenja gotovih ljudi do grla v teh predpustnih dnevih, vstaja v njem spoznanje: Pepel, pepel, nič kot sivkast pepel je vse to drvenje sveta . . . Izgorel ogenj, mrtva žrjavica . . .

Cerkev nas pa hoče te dni peljati gori k svetemu Jeruzalemu, k Jeruzalemu duševnega posvečenja in duhovne lepote. K visokemu mestu velikonočnega veselja, velikonočnega miru nas hoče peljati tekom prihodnjih postnih tednov.

Za Gospoda je bilo združeno veliko bridkega v njegovi napovedi, da bodo šli gori v Jeruzalem: "Sin človekov bo izdan nevernikom, bo zasramovan, bičan in zapljuvan . . . in umorjen.' 'Pot v Jeruzalem bo za Gospoda pot v morje bolečin, v trpljenje in smrt! Bolečina more prodreti srce vsakega pravega učenca Gospodovega! In za vse veselice, vse zabave sveta v teh dneh bi morali najti pravo mero. Zdrževanje in spodobnost, dostojnost.

V daljavi se dviga podoba moža bolečin. Razbito sveto telo, vse oblito od krvi, zasramovano, opljuvano, s trnjevim vencem na glavi . . . Da, pot k Jeruzalemu spremenjenja in odrešenja, k Jeruzalemu, mestu miru — ta pot pelje preko drugega Jeruzalema: skozi Jeruzalem ječe, krivične sodbe, neskončne boli in nepopisne žalosti.

Dragi moji, tudi naše zemsko življenje je potovanje k mestu miru, k nebeškemu Jeruzalemu, h konečnemu največjemu veselju pri našem nebeškem Očetu. In tudi to naše potovanje gre skozi Jeruzalem, kjer nas čaka križ, preganjanje, krivice, trpljenje.

Če prebiramo življenjepise najbolj plemenitih duševnih velikanov zadnjega stoletja, znanega konvertita in kardinala Newmana, ali pa pobožno-ponižnega škofa Sailerja — povsod najdemo in vidimo pot k nebeškemu Jeruzalemu skozi Jeruzalem trpljenja: preko krivice, trpljenja jih je peljala pot k časti in slavi. Svet, neizogiben življenjski zakon je, ki ga je vpostavila božja modrost. Nam, ki imamo pred očmi zgodovino naše svete vere, ki vidimo vse skušnje, bi se nikakor ne smelo pripetiti, da bomo stali pred to božjo voljo, nevedoči kaj storiti. Da treba iti skozi Jeruzalem križa, to vemo, šele potem bomo prišli v Jeruzalem božjega izpremenjenja in večnega življenja.

Slepec sedi ob potu.

Da bi sprevidel, kliče glasno in glasneje: "Usmili se me!" Ko je izpregledal, se je zveselil in se pričel zahvaljevati. Pridružil se je božjemu Odrešeniku. Ta dan je vstopil v Jeruzalem božje milosti in največjega veselja.

Mi, otroci katoliške cerkve, učenci, učenke Gospodove, ne smemo sedeti slepi kot berači ob potu! Vedeti moramo in verjeti, da se mora nam na svetu še marsikaj izpremeniti v prah in pepel. Pot k nebeškemu Jeruzalemu miru in blaženosti nas mora peljati skozi Jeruzalem z Oljsko goro in Kalvarijo!

NEWBURGŠKI POPOTNIK

G. urednik! Mesec dni bo že minulo, kar se nisem zglasil! Pa ste samo v vašem listu napisali trikrat vsaj, da sem bil v Chicagi na zborovanju Baragove Zveze — torej me to že nekoliko opravičuje! Srečno smo jo privozili domov, v devetih urah je g. Grdina, ki je prisedel k g. P. Odilu v naš voz, bil zopet doma! Nevem če bi tako hitro šlo iz Ljubljane v Beograd, kjer je približno ista razdalja! So pa tam malo bolj domače ceste, ker po takih, kot so tu, ne bi mogli voziti v breg s pramčki in vranci; kvečjemu, če bi jim nateknili posebne vrste podkove! Stric mi je vedno tožil, kako težko je sedaj voziti s težkimi vozmi od Lesec do Bleda, kjer imajo lepo asfaltno cesto, da ni ne blata, ne prahu, pač najboljša za dvorne avtomobile, nevarna, skoro neporabna za vprežno živino po zimi v blejski Klanec!

No pustimo blejske klance in pometajmo pred svojim pragom, ko se vozimo zopet po Newburgu! Pa kaj naj napišem! Zunaj tuli burja in naletava sneg tako da bi bilo najbolje, da bi po "dolgem" se vsedel in prijel za tla, da ne odnese vseh 200 funtov s sobo vred! Take burje pa še nisem doživel, odkar smo klali, in še to je bilo le v škocijanskih hribih, ko si enkrat plezal čez Pijano goro na Telške njive. Tam bi me kmalu z Jalovčevo kobilo vred zaneslo v graben proti Peklenskemu mežnarju! Kdor je tam okrog šaril, že ve, da je tista zareza pri Venetovem stricu pod Golobno in Reženom peklenska pot, da so naši očaki prav krstili ta skalnati kotel — Peklo —. In ker je stric Vene mežnaril pri 10. maši v fari, se ga prijelo— peklenski mežnar — kjer njegovo domovanje je najbližje temu nadzemskemu peklu. To pa zato povem, da ne bo kdo mislil, da smo bili včasih vsaj "coperniki", smo si za to službo najeli mežnarja iz samega peklenskega brezna!

Taka je torej burja v Newburgu, da nas zanese celo na peklenskega mežnarja!

Bojim se pa še druge burje, ki bo še močnejša, ko se me loti! Čeprav ragljam v enomer, pa še ne dosti .Glede raglanja pa naj zopet eno pripomnim, da ima do tega instrumenta večjo ali skoro vso pravico le oni del človeškega rodu, katerega je Bog posnel iz Adamovega rebra. Vsaj tako sklepam iz govora, ki ga je prednašal govornik na novi maši blizu Ljubljane. Med drugimi je zastavil vprašanje g. župniku stolne cerkve Sv. Miklavža: "G. župnik, vaša cerkev ima dva stolpa — zvonika". — "Da , to je res!" odvrne gospod župnik. — "Ne veste pa, kateri izmed njih je moškega ali ženskega rodu," se je nadaljevala razprava. — "Tega pa tudi jaz ne vem",v smehu prizna sam gospod iz te cerkve s dvema zvonikoma! Po dvorani splošno zanimanje in ugibanje! Pa kmalu je vzdramil nas vse ženski rod iz te zagate, ko je vse iz tega Evinega potomstva grozilo pa le v sveti, navidezni jezi proti govorniku, ki je rešil to uganko tako,da je tisti stolp Evinega rodu, ki ima ragljo hranjeno za Veliki petek!

Tako ragljam, kar je dovoljeno le potomstvu iz Adamovega rebra! O ti šment! Kaj bo? Ker še nisem nič omenil, koliko novih zakoncev imamo v fari, se malo bojim, da se me ne bi kdo zopet lotil, kje kolovratim z novicami. Pa sem sklenil tako, da naj uživajo to veselje sami za se za enkrat! Ko bo malo odjemalo, jih bomo še mi malo spomnili na medene urice tega sveta! V resnici so zanimive zgodbe o dveh srčkih, pa da ne bo kdo mislil zaljubljenih, to so zgodbe dveh kurjih srčkov na juhi, ki so izdali veliko skrivnost 17. novembra 1933., da je na ta dan zagledal luč tega sveta pred 39 leti naš Jože, ki ga vsi poznamo po glasu in kretanju.

Tisto nedeljo po novem letu smo slišali zanimivo oznanilo — poročilo o življenju in smrti fare sv. Lovrenca. Krščenih je bilo v fari sv. Lovrenca 70 otrok. Večinoma bolj majhnih, katere so prinesli v cerkev botri. Le eden je lahko sam prišel. To je desetletni Andrej, ki ga so dobri ljudje pobrali in ga vzeli za svojega, ko so se ga tako usmilili in poskrbeli za njegovo dušo in telo.

Poročenih je bilo 41 paorv! Od teh pa prihodnjič kaj več. Najstarejši ženin je imel 45 let in 7 mesecev, nevesta pa 49 let in 10 mesecev. Za 41 let pa je bila mlajša najmlajša nevesta z 18 leti in 7 meseci. Ženin njej primeren po starosti najmlajši pa je prestopil 21 pomlad in pol.

Poleg teh moramo omeniti, da je pet zakonskih parov obhajalo srebrno poroko, kolikor nam je znano ,v letu 1933. To so družine Čelihar, Blatnik Andreja, Kenig Rudolfa, Lekan Josepha, Gross na 82. cesti.

Na sv. Petra in Pavla dan minulega leta je minulo 50 let, kar sta stala pred oltarjem kot ženin in nevesta v Ljubljani Fran Jappel in Ivana Vidmar.

No če smo pri zlatih porokah vas vse za isti dan 29. junija vabim na svojo 'zlato poroko', to pa že sedaj, da se vsi dobro lahko pripravimo v samo 41 letih na tem ali pa na onem svetu!

Smrt tudi med nami ni prizanašala! Iz materinega naročja je iztrgala tri novorojenčke! Cvet otroških let je ovenel in se razcvetel v večni pomladi 4 dečkom in trem deklicam. Enega izmed teh je povozil auto, drugi je našel smrt v valovih reke — edini sin, komaj teden dni po prvem sv. obhajilu. Zopet tretjega je poklicala smrt v šoli med poukom. Od 20-40 leta so umrli trije moški in dve ženski. Najbolj pa kosi smrt med 40—50 letom. V tej dobi so zapustili ta svet trije moški in 5 žena. Od 50-60 leta jih 6 manj med farani (5 moških in ena žena). Ravno tako v naslednjih desetih letih (60—70) 2 moška in štiri žene. Nad 70 let so doživele tri žene, najstarejša izmed njih je učakala 79 let. Ali niso ti pridige za nas vse, da ne vemo ne ure, ne dneva, kje nas čaka. Da bo umrl, vsak dobro ve, ne ve pa, kdaj in kje. Umrlo jih je torej, ki so bili pokopani v naši fari in vpisani v mrliško knjigo 38 in 1 oseba, ki je umrla pred novim letom, pokopali smo jo pa to leto!

Pred prazniki v decembru v l. 1933 so umrli Lindičeva mati. Doma iz Šmajete na Dolenjskem. Vedno je želela, da bi kdaj videla novo cerkev sv. Marjete v starem kraju, pa sedaj po 74 letih gleda večni Jeruzalem.

Jezus male k sebi kliče — tako so peli na koru, ko so prinesli truplo pok. Angelce Hočevarjeve v farno cerkev! Po štiriletni mučni bolezni gotovo sedaj prosi pri Bogu za svoje starše, brate in sestrice.

— Nevem, ali bom kdaj pozabil tisti večer, mi je v žalosti pripomnil prijatelj pokoj. mladega, komaj 26 let starega mbža John Janežiča. — Ko smo molili za ranjkim ob njegovi krsti. Nekam pomirili smo se v molitvi, in mirno nadaljevali, ko ti začne na ta žalosten večer kanarček peti, pa tako turobno, da nam je zastajala molitev v grlu, med tem pa zaihti na ves glas 18 mesecev star njegov sin, ki so ga imeli v naročju, kot bi razumel, da je sirota brez očeta, iz žene mlade vdove je bruhnilo v jok in vsi smo obstali — — —.

V večnosti je učakala novo leto 1934. Magda Filipovič v 65 letu. Pet žalostnih sinov z očetom jo je spremljalo k zadnjemu počitku.

Po novem letu so nas zapustili za vedno: Ivana Praznik, 48 let, doma z Iga. 10 dni kasneje Kočevarjev oče iz Žužemberka in na sv. Neže Mart. Plut, eno leto dni za svojo ženo v starosti 73 let, doma iz Zagradeca!

List za listom pada — —

—o—

Ne pozabite omeniti, komu želite pokloniti svoje glasove, ko pošiljate za naročnino!

PRIPRAVA ZA IZBOLJŠANJE PODMORNIC

J. Guillaume, bivši mornar v francoski mornarici, je iznašel pripravo, katero kaže gornja slika. Z njo dokazuje, da se potopitev podmornic lahko prepreči. S to pripravo se je spustil pod vodo, ostal tamkaj pol ure in se dvignil, ne da bi odvrgel kak balast, kakor se dvig na vadno izvrši.

PRVA KOPALNA BANJA V KANSASU

Lesena banja, ki jo kaže gornja slika, je bila baje prva kopalna banja v državi Kansas. Imel jo je neki hotel v mestu Wamego. Zdaj jo uporabljajo za pasje ležišče.

Društvo sv. Jožefa
štev. 53, K.S.K.J.,
Waukegan, Ill.

Sprejema vse slovenske katoličane od 16. do 55. leta v odrasli oddelek; v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta. — Seja se vrše vsako drugo nedeljo ob 9ti uri zjutraj. Društvo ustanovljeno leta 1900. — Skupno šteje 390 članov(ic).

Nadaljna pojasnila se dobi od sledečega odbora:
Math Slana, Jr., predsednik
Joseph Zorc, tajnik
Mike Opeka, blagajnik.

Društvo sv. Vida
štev. 25, K.S.K.J.
CLEVELAND, O.

Leto 1934.
Predsednik: John Melle, 6508 Bonna Ave.
Tajnik: Anthony J. Fortuna, 1093 E. 64th Str.
Zdravniki: Dr. J. M. Seliškar, Dr. M. J. Oman, Dr. L. J. Perme in Dr. A. J. Perko, Dr. A. Skuk.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi dvorani ob 1. uri popoldne.

V društvo se sprejmejo člani(ice) od 16. do 55. leta.

Zavarujete se lahko za 20-letno zavarovalnino ali pa do smrtno zavarovalnino in sicer za $250, $500, $1000, $1500 in $2000 posmrtnine.

V društvo se sprejemajo tudi otroci od 1 dneva do 16. leta.

Za bolniško podporo pa $7.00 in $14.00 tedenske bolniške podpore, v slučaju bolezni, bolnik naj se naznani pri tajniku samo, da dobi zdravniški list in karto in naj se ravna po pravilih.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Jesenice

V Črnem vrhu nad Jesenicami so v nedeljo 14. jan. slovesno blagoslovili nov smučarski dom, katerega je blagoslovil ob številni udeležbi smučarjev in drugega ljudstva planinski župnik Krašna.

—o—

Kralj počastil katoliškega škofa

Na povelje kralje Aleksandra je izdelal kipar Tomo Rosandič doprsni kip kotorskega škofa Ucelinija. Kipar je izdeloval kip ob škofovi prisotnosti v Kotorju. Kip bo krasil kraljev dvor v Belgradu.

—o—

Ogenj

V Trnovljah pri Celju je ogenj uničil kozolec posestnika Ivana Bobnarja. S kozolcem je zgorelo mnogo sena, poljskega orodja in drugih pridelkov.

—o—

Lepa starost

Kakor poročajo iz Celovca na Koroškem, je tam še meseca decembra praznovala Slovenka Barbara Blažunova 104-letnico svojega rojstva. Njen najstarejši sin je star 77 let, najmlajša hči pa 67. — Vsekakor je ta žena najbrže najstarejša Slovenka.

—o—

Obupal

V Trbovljah se je obesil 45-letni delavec Anton Cvetko. — Ob zadnjem plačilnem dnevu je potegnil vso plačo, katero je zapil in se potem v svojem stanovanju obesil, ne da bi speča žena kaj opazila.

—o—

Nesreča s puško

26letni brezposelni čevljarski pomočnik France Vencel v Velenju je zaslišal, da nekdo nekaj krade v njegovem stanovanju. Vzel je staro puško, ki se je basala spredaj, in ustrelil, da prestraši tatu. Strel je puško raznesel, Francetu razmesaril roko in mu poškodoval obraz.

—o—

Napaden na lastnem dvorišču

V Zaklju pri Novi Cerkvi nad Celjem je bil neke noči napaden 33letni posestnik Ivan Cebek, ko se je nahajal na lastnem dvorišču. Napadalec ga je nenadoma naskočil iz zasede in mu prizadejal več ran, katerim je napadeni podlegel.

—o—

Lepo delo

Trboveljska premogokopna družba je dala napraviti lep kip sv. Barbare, katerega so postavili v spomin žrtvam, ki so se ponesrečile že 29. novembra 1932. Kip je lepo, dasi prvo delo absolventa zagrebške akademije, St. Kolenca.

—o—

Stare najdbe

Na vznožju Borinca, kjer so najlepši vinogradi vinkovškega okraja, so našli 40 dobro ohranjenih sekir iz bakrene dobe. Sekire so bile naložene na kup. V bližini so pa našli tudi nekaj kamenitega in železnega orodja. Te najdbe potrjujejo domnevo arheologov, da so bile na področju sedanjih Vinkovcev ne samo rimske, ampak tudi prazgodovinske naselbine.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

Lemone končajo bolečine revmatizma v 48 urah

O, kaka radost čaka trpeče na akutnem ali kroničnem revmatizmu, artritis ali neuritis, ki [illegible] to enostavno, cenено domačo zmesi[illegible] dobite si zavoj "Rev. Prescription" od [illegible] Zmešajte s kvartom vode, [illegible] Je lahko. Nikake sitnosti in prijetno. Potrebujete samo za [illegible] namizni žlici dvakrat na dan. Tekom 48 ur navadno — včasih preko noči — odnehajo bolečine, tudi sklepi se zmehljajo. Poskusite. Počutite se dobro, leta mlajši, zopet se veselite življenja. Garancija povrnila denarja. Na predaj, priporočano in garantirano od vsem [illegible] Ali pa vas lekarnar [illegible] v zalogi. Toda dobite svoj "Rev. Prescription" po C.O.D. od Herbs, Inc., 54 W. Illinois St., Chicago, Ill. Plačate $2.00, ko se vam dostavi.

Tako se agitira! Iz zapada nam je pisal nedolgo temu naročnik našega lista: "Enega novega naročnika Vam pošiljam. Celo leto sem ga nadlegoval, zdaj se je pa omehčal in naročil list." Tako se agitira! Dober vojak naskakuje trdnjavo, dokler je ne zavzame. Bodimo v tej kampanji taki junaki vsi prijatelji in somišljeniki "Am. Slovenca"!

VABILO

na naročbo knjig Družbe sv. Mohorja za prihodnje leto.

Čitateljem teh vrstic naznanjamo, da smo pooblaščeni od družbe sv. Mohorja sprejemati naročila za knjige družbe sv. Mohorja za prihodnje leto, ki izidejo prihodnjo jesen. Knjige bodo sledeče:

1. **Koledar za leto 1935.**
2. **Večernice: "Stiški svobodnjak".**
3. **Graničarji, povest.**
4. **Zgodovina Slovenskega naroda.**
5. **Služabnik božji --- Ant. Martin Slomšek.**

Cena Mohorjevim knjigam je sedaj enotna in sicer

$1.25

ZA NAROČNIKE V AMERIKI.

Ker je izdajanje tolikih knjig v zvezi z ogromnimi stroški, družba na noben način ne more izdajati knjig v naprej, ne da bi bila zasigurana, da se bodo knjige tudi izvedle. Zato je važno, da si vsak, ki želi omenjene knjige iste naroči že v naprej. Ko bodo knjige izšle, jih bo prejel vsak naročnik po pošti direktno na dom.

Čas za naročbo teh knjig za prihodnje leto je samo do

28. februarja 1934.

Z naročilom pošljite na podpisano zastopstvo potrebni znesek $1.25 ter natančen naslov, na katerega želite, da se Vam pošljejo knjige.

Za Vašo udobnost se objavlja spodnji kupon, katerega se poslužite pri naročanju Mohorjevih knjig za prihodnje leto:

-KUPON-

KNJIGARNA "AMER. SLOVENEC",
1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Cenjeni: — Priloženo Vam pošiljam znesek $ ..... za naročnino Mohorjevih knjig za prihodnje leto in prosim, da se mi iste pošljejo, ko izidejo na sledeči naslov:

IME .....

NASLOV .....

MESTO ..... DRŽAVA .....

"ČRNI MOŽ"

POVEST IZ PRETEKLIH DNI

Spisal K. M.

"Videla sem, da si mi pomahnil in zato sem vedela, da prideš!"

Potem so ji popustile vse moči. Omahnila je na vlažna, močvirna tla k negibni materi, ki ni vedela, kaj se godi okoli nje.

Preiskal jo je. Živela je, toda srce ji je komaj vidno utripalo in vse besede, ki jih je njej namenil, so ostale brez odgovora.

"Marta, kako sta prišli sem?" je vprašal svojo izvoljenko.

Bruhnila je v jok in mu med solzami ni mogla odgovoriti.

"Nikar ne jokaj, Marta", jo je potolažil. "Bodi močna, že zaradi matere, sicer ne bom vedel, kaj naj z vama napravim!"

S silo se je zbrala in mu povedala to-le:

"Sporočil nama je, da bomo vsi skupaj odpotovali, in ukazal, naj vzameva s seboj za dva dni jedi. Poglej, tu zraven matere je še zavoj! Potem smo se do teme vozili in naposled obstali pred skednjem. Odprl ga je in naju sunil vanj. Kaj se je potem zgodilo, ti ne morem povedati. Nisva se hoteli spustiti v globino, dokler ni potegnil nož izza pasa in zagrozil, da naju zakolje, če ne bova ubogali. Tedaj se je mati onesvestila in še do zdaj ni odprla oči. Morala sem se spustiti v to strašno jamo, mater pa si je privezal na hrbet in jo odnesel v globino. Potem se je vrnil iz nje in dejal, da se jutri vrne. Najprej sem ležala pri materi in jokala, da me je jelo že dušiti. Potem sem morala misliti nate, Rajko, in vila sem roke in na kolenih molila, da bi ljubi Bog obrnil tvoje korake sem. O, kako sem si želela, da bi naju odkril in rešil."

"Obrnil jih je sem, Marta, in zdaj te ne pustim nikoli več od sebe, da ne boš nikoli več padla v roke tej zverini, ki ne pozna sočutja in usmiljenja. Bal se je, da ne bi ti povedala vsega, kar veš, zato vaju je ujel in privedel sem!

Toda to mora biti poslednja karta, ki jo je izigral. Ko se vrne, ga bodo prijeli in mu polomili zobe. Hotel sem mu vse odpustiti, toda ko sem videl, da mojega odpuščanja ne mara, da je celo zaničeval in zasramoval mojega očeta, da je z vama grdo ravnal in vama grozil z nožem, sem se odločil, da napravim vsemu konec. Igral se je z grehi in grehi ga bodo požrli."

Posvetil je po rovu.

"Kaj ko bi bili tu strupeni plini, Marta? Ti in mati bi ležali tu mrtvi. Zdaj pojdemo navzgor. Niti trenutka ne smemo več ostati tu!"

Lestve so bile skoraj nove. Črni mož jih je moral šele nedavno pripraviti. Zato so se jim brez skrbi zaupali. Strah pred očmovim nožem je bil dal Marti pogum, ko se je spuščala v rov. Zdaj pa jo je krepila misel, da je njen ljubi blizu. Z njegovo pomočjo je priplezala do vrha rova. Tam jo je pustil samo in se spustil še po mater. Kar se je posrečilo Poljancu, se je moralo tudi njemu. Brez nevarnosti jo je prinesel navzgor. Za trenutek je odprla oči. Njen pogled se je ustavil na dveh srečnih obrazih. Medel, utrujen nasmešek ji je šinil na bledo lice. Potem je spet zaprla oči. Rajko si je slekel suknjič in ji ga položil pod glavo.

"Ne smeva je pustiti same, da nam ne zablodi ali ne pade. Ali se upaš ostati nekaj minut sama, dokler se ne vrnem, Marta?" jo je vprašal.

"Tako strašno je tu v temi, Rajko? Ali moraš iti?" se je zgrozila.

"Da, moram iti. Četovodjo moram poiskati. Najbrž je tu nekaj blizu zaprt."

"On?"

"Da, če še živi. Tam v ječi bo, o kateri sem tebi in staršem pripovedoval. Čakaj, tu imam še nekaj češarkov in vžigalic, da ne bosta v temi."

"Rajko, nikar ne pojdi! Tako se bojim, da se ti ne bi kaj pripetilo!"

"Le brez skrbi bodi! Danes ni nikogar, ki bi me mogel zasledovati. Vsi so šli."

Lestvo je potegnil iz rova in jo položil tja, kjer jo je prej dobil. Potem je šel dalje po rovu. Hitel je, kar so mu dale moči, da ne bi pustil dekleta predolgo v negotovosti. Na vsej poti ni odkril nič omembe vrednega. Ko je prišel do zida, je odrinil zapah. Potisnil ga je v stran in se ob steni stisnil mimo. Kmalu je prišel do ječe. Začul je rožljanje verig.

Vedel je, da jetnika ne sme osvoboditi, ker bi začeli tihotapci takoj sumiti, da je prišel kak nepoklicanec v rov. Tudi govoriti ni smel z njim, dokler ne bo vse pripravljeno za zajetje razbojnikov. Če bi bil četovodja neoprezen, bi utegnil vse pokvariti. Toda zvedeti mora le, ali je sploh on v ječi. Udaril je po steni.

Ujetnik se je zganil. Začutil je, da je nekdo blizu.

"Kdo je? Odprite! Ali nisem že tisočkrat povedal, da postanem vaš vohun, če me ne obesite?" je zatulil.

Rajko je čul že dovolj. Glas je bil četovodjev in po njegovih besedah je tudi že lahko sklepal, kaj vse se je moralo zgoditi, odkar je bil ujet. Vrnil se je v skladišče in odhitel k Marti, ki ga je že nestrpno čakala in kar koprnela, ker ga tako dolgo ni bilo.

"Kod si hodil, Rajko? Tako sem se bala. Češarki so že pogoreli, mati pa leži kakor mrtva. Bog ve, kaj se nam utegne še vse pripetiti!"

"Pogumna bodi, Marta! Vidiš, dvigalo je že tu. Vsi skupaj se ne moremo dvigniti. Najprej odnesem mater. Ali boš še toliko potrpela?"

"Da, bom."

Položil je nezavestno Poljanko na dvigalo in potegnil. Kmalu sta bila gori. Oprezno jo je nesel na mehko seno in se vrnil, da reši še Marto. Vzlic temu, da je bil tako močan, je čutil, da mu mišice slabe! Moral se je malo odpočiti in je zato najprej po skednju vse pospravil. Ko je bilo to opravljeno, je šel še po svojo izvoljenko. Srečno jo je pripeljal iz rova. Odvedel jo je k materi, ki je bila še zmeraj brez zavesti. Prav to mu je delo tako otežilo. Ko so bili že vsi za odhod pripravljeni, se je kar oddahnil.

"Hvala Bogu, zdaj je vse srečno pri kraju! Pojdi Marta, na Potočnikov dom gremo?"

"Ali ne domov, Rajko?"

"Nikoli več, danes pa še zlasti ne! Očim mora misliti, da sta še zmeraj v rudniku. Da ne bo zvedel, da sta že rešeni, vaju ne sme nihče videti, dokler ne bo vse končano."

Rajko je dvignil Poljanko in jo vzel na roke kakor slabotnega otroka. Marta je stopala z njim vštric. Tako so šli po hribu navzdol. Srečno in ne da bi jih bil kdo videl, so dospeli do Poljančevega doma. Malo pred hišo je za trenutek obstal, da bi videl, ali jih kdo ne zasleduje. Res je opazil v daljavi neko senco. Neznan moški, zavit v širok plašč, se je izvil iz teme. Čul je, da je počil petelin pištole, kakor bi ga bil nekdo napel. Potem je zaklical ukazovalen glas:

"Stojte! Kdo je?"

Rajko je spoznal nadporočnika, ki je moral imeti prav posebno važen vzrok, da je sam hodil tako blizu vasi.

"Potočnik, gospod nadporočnik. Ali bi se utegnili zamuditi nekaj minut?"

"Morda? Zakaj pa?"

"Prosim vas, da pridete malo na naš dom. Rad bi vam povedal nekaj zelo važnega."

"Tako? Kdo pa je ženska, ki gre z vami? In koga nosite v naročju?"

Rev. J. C. Smoley:

SOCIJALNO VPRAŠANJE IN SOCIJALNI RED

DEJSTVA IN NAČELA.

(Konec)

Samo enega skupnega kroga niso še kot takega pripoznali, namreč modernega gospodarstva. Ni čuda. Ta velika moderna gospodarstva so šele nastala, ko je individualizem izpodkopal idejo družabnosti in postavil na njeno mesto absolutno prostost posameznika, ko je krščanska državna ideja kot ideja skupnosti, koje vrhovni zakon je bil občna blaginja, že razpadala, ko je na njeno mesto stopila ideja boja vseh proti vsem, da tako ni bilo več prostora za idejo skupnosti na podlagi nravnega svetovnega reda. Dejanstveno je pa vsako moderno gospodarstvo velikanska delavska družina, v kateri so milijoni in milijoni zvezani in spojeni v tisočerem delu da skupno pridobe sredstva za preskrbljevanje in ohrano, vsako zase je velikanska delavska zveza, v kateri delajo milijoni drug za drugega vsako narodno gospodarstvo je ogromen naraven krog, v katerem stoji človek na podlagi zgodovinskega razvoja, in v katerem ima izpolniti svoj poseben "poklic". Ta zgodovinsko ustvarjena zveza vseh z vsemi je razumevati kot skupno udruženje s skupnimi obveznostmi, in tako je vse narodno gospodarstvo razumevati kot skupnost dela. Iz tega sledi samo od sebe, da mora vsakdo, podjetnik, delavec, obrtnik, poljedelec, uradnik, zdravnik, učitelj, duhoven, smatrati svoje delo kot *delo pri skupnosti*, vsled česar zadobi pojem poklica novo nravno posvetitev, ker mora spoznati vsakdo kot član skupnega gospodarstva v svojem poklicu sveto dolžnost. Ker se torej ne sme pri nobenem delu prezreti, da je vsako delo tudi delo za splošnost, za skupnost, ne sme in ne more nobeden stan smatrati svoje koristi kot edino opravičene, odločujoča ostane vedno skupna korist, skupna, splošna blaginja za vsako gospodarstvo in družbo. To se pravi: Podjetnik ne sme izrabljati in izkoriščati naravne zaklade preko mere, ker imajo vsi pravico do njih, sedanji rod, ki je zvezan, spojen v gospodarstvu kot delavska družina, pa tudi prihodnji rodovi; ne sme izrabljati, izkoričati delavskih moči, ta najdragocenejši zaklad vsakega gospodarstva, ker bi tako izrabljanje vplivalo še na prihodnje rodove in generacije; lastnik mora pomisliti, da ima tudi on s svojim imetjem gotove obveznosti napram občni blaginji, tako da postane "beg kapitala", naj se to vrši v tu — ali inozemstvu, zločin na splošnem, občnem blagostanju, če se odtegne produktivnim podjetjem, da služi edinole lukrativnim podjetjem; ne sme se kapital porabiti za produkcijo blaga, ki ljudstvu ne koristijo, marveč mu očividno škodujejo. Odgovornosti za občno blagostanje si mora biti podjetnik dobro svest, če hoče groziti z izprtjem; delavstvo pa tudi ne sme pozabiti, da ima vsaka pravica do stavke svoje meje, da mora paziti na varnost javne blaginje; delavec tudi ne sme pozabiti, da zadobi njegovo delo, in če je navidezno še tako malenkostno, svojo posvetitev od skupnosti in občnega blagostanja.

Ta misel skupnosti, ki vidi v velikem narodnem gospodarstvu skupnost dela, pa zahteva dalek pogled in moč nravne zavesti, ki more pa biti šele sad vzgoje, ki bo trpela vsaj en rod, posebno pa škodi socijalne zavesti, ki jo je povzročil individualizem. Velika vloga bo pri tem vzgojnem delu pripadla onim večjim zvezam, organizacijam, ki imajo združene večje gruče posameznikov, da bodo istočasno služile gospodarskemu in socijalnemu interesu in tudi splošnosti. So ta razne vrste gospodarskih in stanovskih zvez, obrtnih in poljedelskih zadrug, kartelov, unij, da ne pozabimo posebno v Evropi konsumnih društev; ta združujejo poljedelskega in obrtnega producenta, podjetnika, delavca, konsumenta. Podlaga vseh mora seveda biti ideja zadružništva, ki odgovarja modernemu gospodarstvu, ideja zadružništva, ki bo, če jo bodo prav razumeli, združil občno blaginjo in blaginjo posameznika, tako da bodo imele zadruge, če hočejo vršiti svojo dolžnost, vedno in povsod pred očmi interes vsakega posameznika kakor splošnosti.

Omeniti treba pa sedaj še kraj, kjer se mora dejanstveno skupno delo na nravnem temelju vršiti, ako naj se reši socijalno vprašanje, in to je obrat. Tu je vodilno in izvrševalno delo, delo z glavo in roko, spojeno v vnanjo enoto, in tu pred vsem je nravna naloga te vnanje enote notranjo enoto, za našo generacijo, da vstvari in da dvigne to dejansko zvezo na nravno polje. Vce druge prej omenjene zveze leže bolj ali manj izven neposredne dnevne življenjske sfere posameznika, v obratu pa on živi in on daje svoje najboljše moči in vse je odvisno od tega, če postane iz združitve tega skupnega dela res skupnost, temelječa na nravni zavesti; od tega je odvisno, če to vnanje skupno delo napravi iz človeka sužnja tehnike in podjetja, ali če ostane svoboden nad obema; od tega je odvisno, če delo iz človeka napravi navaden stroj, ali če ga dvigne v neko skupno življenje, ki njegovo osebnost veliko bolj izpopolnjuje, kakor bi to moglo storiti samo veselje na delu in vspehu, ki ga stori pripravljenega, da zastavi vso svojo produktivno moč v delo; od tega je odvisno, če pride v ves obrat končno atmosfera pravega zaupanja, ki raztopi led vsakega sovraštva, ki bo odpravllo do cela razredni boj, ker se bodo nasprotja med kapitalom in delom vravnala v zavesti, da sta drug od drugega odvisna, kapital od dela in delo od kapitala. Socijalno vprašanje se bo rešilo v obratu ali pa se sploh ne bo rešilo.

In če se mora narodno gospodarstvo kot celo in vsak obrat v njem pojmovati, kakor so dandanes, kot delavske skupnosti, potem nam pokaže pogled v bližnjo in daljno preteklost, kako važna, usodna je ta skupnost ravno v industriji. Narodno gospodarstvo je skupnost usode. S tem pridemo k uvodu naših razmotrivanj. Proletarijat se boju je danes, ko je zastavil v to ostanek svoje odločnosti in volje za sporazum, da doseže svoj delež pri gospodarski in državni skupnosti. Podjetniki naj nikar ne pozabijo, da je bil povzdig gospodarstva po raznih državah v 19 stoletju edinole mogoč, ker so delavci vpostavili in zastavili vse svoje sile in moči, delali so po 14, potem po 12, in pozneje dolgo in dolgo po deset ur na dan, v se to je bila rak-rana na moči in zdravju delavca; podjetniki ne smejo pozabiti, kako ogromne žrtve je delavstvo doprineslo ravno v svetovni vojni. *Ker je delavstvo investiralo v gospodarstvo svoj telesni in duševni kapital*, ima pravico, da ni predmet tega gospodarstva, marveč je činitel, ki ima pravo, da soodlučuje, da solastuje pri tem gospodarstvu; delavstvo ima pravico, zahteva tudi glede plačila cel in popolen delež pri rezultatu porduktivitete tega gospodarstva.

Boj med kapitalom in delom se vedno bolj in bolj poostruje; kapital je utrdil svoje postojanke na **celi črti, delodajalci** so danes močnejša stranka, zato imajo pa tudi večjo odgovornost za socijalen mir. Skupnost usode veže interese delodajalca in delojemalce k solidarični edinosti, ta solidarična edinost morata sprejeti in smatrati oba dela kot dolžnost, in v zavesti nravne obveznosti morata ugoditi zahtevam te solidarnosti.

Še eno skupnost usode ne smemo prezreti, ki posega v notranjost človeka, posega v družbo, v narode, sploh v vse človeštvo: *To je skupna krivda izvirnega greha.* Kakor so videti pri vsakem posamezniku kot posledice skrb in trpljenje, ravno tako v trpljenju celega človeštva. In tu nas vede socijalno vprašanje v versko polje: V veri moramo gledati, z očmi vere mora opazovati socijalne težkoče, ki se ne bodo dale nikoli popolnoma odpravi, ti v veri mora nastati in zrasti v vseh bravna volja, da bo vsak nosil svoj delež socijalnih posledic izvirnega greha, kakor pravi apostol — in kar velja tudi v socijalnem življenju — da moramo drug drugega breme nositi. To se pravi konkretno: Nikdo ne sme s svojim bogastvom, s svojo močjo gledati na to, da bo posledice izvirnega greha, ki padejo na njega, skušati odvaliti na druge, da ne bo treba sobratu nositi dvojnega ali trojnega križa, če se drug odkriža svojega križa.

V Kristusovem vstajenju je bila premagana smrt greha, za posameznika in za celo družbo. Za družbo pomenja to, da mora postati sveta skupnost, če hočemo premagati njeno smrt, če nočemo, da jo bo socijalno vparšanje uničlo. Samo ravna ideja skupnosti se da rešiti socijalno vprašanje, ona ideja skupnosti, v kateri se smatra in pojmuje skupnost ljudi v gospodarstvu, usodi, pri izvirnem grehu, le tako se bo premagal socijalizem, da se bo izpolnila vera in hrepenjenje, *da nastane prava skupnost na temelju nravne ideje skupnosti.* To je želja vsakega dobromislečega človeka, to je tudi naše trdno upanje, potem bo zasijala človeškemu rodu nova, zlata doba. . .

—o—

To je pa res, da kdor bo doma sedel, bo težko dobil v tej kampanji kakega novega naročnika. Kdor hoče dobiti novega naročnika, se mora potruditi do njega in ga prijateljsko nagovoriti, pa ga bo dobil. Na dom se pa novi naročniki ne hodijo ponujati, to je pa res!

NAŠIM NAROČNIKOM V CLEVELANDU!

Vsem našim dragim naročnikom v Clevelandu naznanjamo, da je sprejela zastopništvo znana in aktivna delavka za katoliški tisk **Mrs. Margaret Poznič, 16001 Trafalgar ave.**, ki je pooblaščena spremati naročnino za stare in nove naročnike, za oglase in za knjige naše knjigarne in vse kar je v zvezi z našim podjetjem. Vsem jo zlasti v tej kampanji najprisrčneje priporočamo, da ji gredo na roko pri delu za dobro in potrebno stvar za razširjenje katoliškega lista "Ameríkanski Slovenec". Pomagajte ji pri agitaciji vsepovsod, da bo letošnja kampanja tudi v ugledni slovenski metropoli v Clevelandu obrodila dober sad.

Uprava Amer. Slovenca.

ZAKAJ

ne bi naročili Mohorjevih knjig za prihodnje leto 1935 v naprej? Na ta način bote sigurni, da ko knjige izidejo, da jih bote sigurno dobili in se vam ne bo bati, da poide zaloga kakor je za mnoge pošla letos.

Preberite tozadevni oglas v današnji številki glede Mohorjevih knjig in naročite si jih za prihodnje leto 1935 takoj. Ko bodo v jeseni knjige dospele, jih bote dobili direktno na dom

NIKOLI NISEM VERJEL V OGLASE V MOJEM ŽIVLJENJU — TODA ZDAJ SEM OZDRAVLJEN

Tako je rekel Mike Lovey, stari čitatelj, ki je bil eden tistih hrbtnih mož, ki hočejo vse vedeti in ne verujejo ničesar. Delal je v Jeklarni in je imel zelo močno, zdravo ženo Maletoma s svojimi šesterimi otroci. Poleg drurijo, ki je prišla iz starega kraja pred dvema šine je Marija vzdrževala osem borderjev, kajti hotela je hitro napraviti denar in se vrniti. Šest mesecev je šlo dobro in Mike je vlagal denar na banko. Tedaj pa se je pričelo. Marija je zbolela in morala je oditi v bolnico, iz te v drugo, v tretjo itd. Iz vsake je prišla bolna. Niso mogli vedeti, kaj ji je. Mike je bil ves zbesan, kajti čutil je, da bo izgubil svojo ženo. Imel pa je nekega prijatelja, ki mu je dostikrat dal kak svet. Mike ga seveda ni nikdar poslušal, kajti vse je sam bolje vedel. Nekega dne je ta prijatelj Edmund poslal po neko zdravilo, ki je bilo oglašano v listih, kajti bil je prepričan, da ima Marija trakutjo. Ko je zdravilo prišlo, ga je Marija jemala na skrivaj, toda povedali pa so Miku, ko je šla od nje trakulja, 31 čevljev dolga. Mike ni mogel verjeti svojim ušesom, ko mu je Edmund povedal, da je dobil zdravilo potom oglasa v časopisu. Zdaj je od svoje neverjetnosti popolnoma ozdravljen. Mariji se hitro zdravje boljša in bo kmalu lahko zopet gospodinjila.

Na tisoče mož, žena in otrok, ki so bolni, se neuspešno zdravi za mnoge druge bolezni, ko pa je njih resnična bolezen tista pošast, trakulja. Sigurno znamenje nje so izločki delov tega zajedavca. Opominjajoči znaki pa so izguba teka s požrešnostjo od časa do časa, pokrit jezik, peka zgage, bolečine v hrbtu, udih in nogah, omotica, glavobol, občutki slabosti s praznim želodcem, temni obroči okrog oči. Želodec se čuti težek, napihnjen, včasih z občutkom, kakor bi kaj lezlo iz želodca v čreva. Včasih pa, kakor bi kaj lezlo proti vratu. Bolnik ima rumeno kožo, izgublja težo, ima smrdljivo sapo, stalno pljuje, je brez vsakega veselja do dela in je vedno len. Znano je, da je ta pošast povzročila tudi napade padavice. Ta pošast kraste včasih do 50 čevljev. Kadar leze v sapnik, lahko tudi zaduši svojo žrtev. Rešite se te pošasti takoj, dokler vam ne spodkopije zdravja, da vam več ne bo mogoče pomagati. Pošljite $3.50 za Laxtain za popolno zdravljenje, ako želite, da boste rešeni tega strahovitega zajedavca, na U. S. Laboratory, USL Bldg., Box 2006, Hollywood, Cal. Izdelano je po naročilu, zato omenite starost. Ne more biti zato poslano po COD. Garantirano. Za zavarovalnino zavoja dostavite 21 centov. (Izrežite ta oglas in ga shranite, ker vam bo mogoče prav prišel.)

Varujte vaše oči

Ako vas nadleguje glavobol; ako vam solzijo oči in se hitro utrudijo; ako imate krivogled; tedaj je to znamenje, da morate dati vaše oči preiskati.

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

— Zdravnik za oči —

25 let skušnje v zdravstvu za oči.

1801 SOUTH ASHLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Canal 0523

Uradne ure: Od 9. ure dopoldne do 8:30 zvečer.

Novi zemljevid Jugoslavije

razdeljen v banovine, nove politične pokrajine Jugoslavije, je izšel in smo ravnokar prejeli novo pošiljatev in ga imamo zopet v zalogi. Vsem onim, ki so zadnje čase istega naročili, ga bodo te dni prejeli po pošti.

—Novi zemljevid je interesanten zlasti za one, ki ne poznajo nove razdelitve Jugoslavije v banovine. Ta v barve tiskan zemljevid pokaže vse to. Kdor ga želi, si ga naj naroči. STANE S POŠTNINO 30c, in se naroča od

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Društvo 'SV. JERONIMA'

ŠTEV. 153, K.S.K.J., CANONSBURG, PA.

Ustanovljeno dne 19. aprila 1914. Šteje nad 200 članov v obeh oddelkih. Sprejema vse zavedne katoliške Slovence in Slovenke od 16. do 55. leta in v ml. oddelek od rojstva do 16. leta. Član ali članica, ko oboli, naj se takoj javi pri društvenem tajniku in potem naj se ravna po pravilih. Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v lastnem prostoru.

Odbor za leto 1933:

Predsednik MIKE F. TOMŠIČ, Box 217, Houstan, Pa.
Tajnik JOHN BEVEC, Box 16, Strabane, Pa.
Blagajnik ANTON TOMŠIČ, Box 94, Strabane, Pa.